



JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie 25.02.2026

nr KLIM/26-0257/-1K, 1-4/26/778

Meie 23.03.2026

nr 8-2/1438

Autoveoseaduse muutmise seaduse eelnõu kooskõlastamine

Lugupeetud minister

Kliimaministeerium on Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks esitanud autoveoseaduse muutmise seaduse eelnõu (eelnõu). Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastab eelnõu märkustega.

1. **Eelnõu § 1 p 2** – kõnealuse punktiga reguleeritakse muu hulgas ka elektroonilise kaubaveoteabe infosüsteemi ja selles andmete töötlemist. Kuna infosüsteemis ei toimu muud andmetöötlust kui logiandmete säilitamine ning tegemist ei ole andmekoguga, siis vastutava töötleja termini kasutamine võib tuua kaasa õigusselgusetust. Lisaks sellele piisab, kui infosüsteemi pidamise eest vastutab Kliimaministeerium ning teised asutused on selle infosüsteemi kasutajad, kuna neile tuleneb seadusest kohustus eFIT värava kasutamiseks. Seega teeme ettepaneku sõnastada lõige 4 järgmiselt:

„(4) eFTI väravat haldab ja arendab Kliimaministeerium.”

2. **Kavandatav volitusnorm § 48³ lõikes 6** – kuna eFTI värav ei ole andmekogu ning selles ei töödeldaks isikuandmeid, siis puudub vajadus nii üksikasjaliku volitusnormi kehtestamiseks. Volitusnormi alusel antavas määruses on võimalik kindlaks määrata ka asutus, kes pakub Kliimaministeeriumile tehnilist tuge (nt KemiT). Teeme ettepaneku sõnastada volitusnorm järgmiselt:

„(6) eFTI värava haldamise korra ja kasutamise tingimused, nõuded eFTI platvormidele, eFTI platvormide ja eFTI värava andmevahetuse üksikasjalikud nõuded, ettevõtjate poolt elektroonilise kaubaveoteabe kättesaadavaks tegemise tingimused ning eFTI platvormide vastavushindamisasutusele esitatavad nõuded ja vajaduse korral vastavushindamise korralduslikud nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega, lähtudes asjakohasel juhul Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) nr 2020/1056.”

3. Palume seletuskirjas avada, kuidas liidestuvad eFTI väravaga pädevate asutuste infosüsteemid. Seletuskirjas on mainitud Politsei- ja Piirivalveameti süsteemi Apollo. Seletuskirjas on märgitud, et eFTI värav ei ole andmekogu avaliku teabe seaduse tähenduses. Kas Eestis liidestuva pädeva asutuse (järelevalveasutuse) süsteemidega toimub andmevahetus x-tee vahendusel?

Kui pädeva asutuse eFTI väravaga liidestumisega kaasnevad arenduskulud, siis palume ka need kulud seletuskirjas välja tuua.

4. Kuna eFTI raamistik toetab asutuste-, ettevõtete- ja piiriülest andmevahetust, on oluline tagada eFTI platvormide koostalitusvõime ka vastavate andmeruumidega (nt logistika või liikuvus). Seetõttu tuleks eFTI lahenduste arendamisel arvestada nii Euroopa tasandi *Common European Data Spaces* arhitektuursete põhimõtete ja tehnilise koostalitusvõimega kui ka Eesti riiklike andmeruumide referentsmudelitega¹.

5. **Muudatuste mõju** – seletuskirjas märgitakse, et eelnõuga rakendatav Euroopa Liidu määrus loob võimaluse asjaomastel ettevõtjatel ja pädevatel asutustel vahetada kaubaveoga seotud teavet elektroonilisel kujul, kuid paberkandjatel dokumentide kasutamisest loobuma ettevõtteid ei kohustata. Lisaks väidetakse, et hoolimata uuele süsteemile üleminekust tulenevast ajutisest halduskoormuse kasvust transpordi- ja logistikasektori ettevõtjatele, vähendab muudatus edaspidi märkimisväärselt ettevõtjate tööjõukulu, millest eelkõige võivad VKE-d. Kokkuhoid ulatuvat Euroopa Komisjoni hinnangul miljardi euroni aastas, kuigi pole lisatud, kui suure ettevõtjatest liitujate arvuga seejuures arvestati. UNECE 2021. a hinnang toob esile digiteerimisest tuleneva 20-minutilise ja 13-eurose haldus- ja tegevuskulude võimaliku kokkuhoiu ühe saadetise kohta. Milline võiks aga nendest andmetest lähtuvalt olla muudatuse tegelik rahaline mõju Eesti ettevõtjatele või kui palju selliseid ettevõtjaid üldse oleks, on seletuskirjas jäänud märkimata, kuigi ollakse veendunud, et Euroopa Liidu määrus ja eelnõukohane seadus vähendavad kokkuvõttes halduskoormust.

Uue süsteemi rakendamisel saab ilmselt määravaks nii ettevõtjate huvi kui ka suutlikkus teha esialgseid investeeringuid, milleks seletuskirja põhjal on eelkõige töötajate koolitamine ja IT-süsteemide ja tööprotsesside kohandamine. See sõltub aga omakorda eeldatavast tulevast kasust ettevõtjate jaoks. Seega vajab seletuskiri täiendamist nii Eesti ettevõtjate investeeringukulu võimaliku suuruse kohta hinnangu andmisel, aga ka osas, mis puudutab võimalikku riigipoolset tulevast toetust ettevõtjatele vajalike investeeringute tegemiseks. Seletuskiri viitab üksnes ühele varasemale, 2022. a toetusmeetmele.

Juhime ka tähelepanu, et sõltumata uue süsteemiga liitujate arvust kaasnevad püsikulud riigile, mis iga-aastase IT-kuluna nõuab ligikaudu pool miljonit eurot. Seetõttu tuleks kaaluda näiteks teavituskampaania korraldamist, et mõjutada võimalikult suurt arvu ettevõtjaid loodava süsteemiga siiski liituma. Seletuskirjas tuleks analüüsida ka ebasoovitava mõju riske, näiteks, milliseks kujuneb edaspidi kahe paralleelse ehk digitaalselt ja paberkandjatel esitatavate andmete vastuvõtu võimekuse tagamine riigile.

6. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud märkustega.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiits- ja Digiministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

¹ <https://www.kratid.ee/andmeruumid>

Lisad: Eelnõu ja seletuskirja failid Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega

Johanna Maria Kosk 5884 7154
johannamaria.kosk@justdigi.ee
Helen Uustalu
Alar Teras
Kaarel Sepp
Joel Kook